

Sygn. akt II Ca 790/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Renata Tabor (spr.)
Sędziowie:	SSO Bogdan Łaszkiwicz SSR del. Jacek Malinowski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Zofia Szczęsnowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa P. B.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 10 czerwca 2013 r. sygn. akt I C 2492/12

I. **oddala apelację;**

II. **odstępuje od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Powódka P. B. wnosila o zasądzenie od (...) S.A. w W. kwoty 55.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszone dobra osobiste z tytułu śmierci jej matki wraz z odsetkami od dnia 12.04.2011. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego. Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia wskazała art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. wywodząc, że w katalogu dóbr osobistych objętych ochroną znajduje się też emocjonalna i duchowa z członkiem rodziny, prawo do życia w pełnej rodzinie.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 30.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 12.04.2011. do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Orzekł o nie uiszczonych kosztach sądowych obciążając nimi pozwanego i zniósł wzajemnie koszty postępowania w pozostałym zakresie.

Z ustaleń Sądu I instancji wynikało, iż w dniu 09.10.2003 roku na trasie S. – T. drogi krajowej nr (...), gm. S. doszło do wypadku komunikacyjnego, wskutek którego matka powódki poniosła śmierć na miejscu. Sprawca wypadku został skazany prawomocnym wyrokiem karnym. Matka powódki pozostawiła po sobie męża oraz troje dzieci małoletnich dzieci, w tym powódkę. Sprawca wypadku objęty był ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) Towarzystwie (...) w W.. Następcą prawnym ubezpieczyciela jest pozwany.

W toku postępowania likwidacyjnego prowadzonego przez ubezpieczyciela na dzień 15.07.2011. wypłacono na rzecz rodziny B. od 2004 r. kwotę 51.719,30 zł., ponadto na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie II Ca 129/07 – 40.849,56 zł, dodatkowe zadośćuczynienie wynikające z ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Bielsku Podlaskim w sprawie I C 133/07 w wysokości 56.690,70 zł oraz wypłacana jest renta miesięczna po 200 zł na każde dziecko.

W dniu 22.03.2004. KRUS przyznał i wypłacił na ręce S. B. jednorazowe odszkodowanie z tytułu zgonu B. K. B. w wypadku przy pracy rolniczej jednorazowe odszkodowanie obejmujące również małoletnie dzieci w łącznej wysokości 69.393 zł. Jednocześnie była i jest wypłacana renta rodzinna w aktualnej wysokości po 299,27 zł na każde dziecko.

Sąd Rejonowy opierając się na wynikach postępowania dowodowego stwierdził, że spowodowanie śmierci matki powódki naruszyło dobra osobiste powódki i na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. za adekwatne do rozmiaru krzywdy doznanej przez powódkę uznał zadośćuczynienie w kwocie 30.000 złotych. Sąd I instancji miał na uwadze, że powódka nie odniosła trwałego, ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Przeprowadzony dowód z opinii biegłego psychologa wykazał, że u powódki nie stwierdzono zaburzeń emocjonalnych, ani problemów adaptacyjnych, a powódka w nałożonych rolach społecznych funkcjonuje prawidłowo, jak też nie wymaga leczenia psychiatrycznego, ani psychologicznego. Z opinii biegłej wynikało, że emocje i odczucia towarzyszące śmierci matki były typowo przebiegającą reakcją żałoby. Powódka nigdy nie korzystała z pomocy psychologa, czy psychiatry. Wyszła za mąż, utrzymuje kontakty z rodziną, posiada przyjaciółki. Śmierć matki nie spowodowała zerwania, bądź osłabienia więzi rodzinnych z pozostałymi członkami rodziny. Ponadto Sąd Rejonowy miał na uwadze, że wypadek miał miejsce blisko 10 lat temu i od tego czasu powódka z tytułu śmierci matki uzyskiwała w różnej formie, z różnych tytułów i źródeł środki finansowe mające na celu złagodzenie skutków zdarzenia. W sumie uzyskała łączną kwotę około 65.000 zł, zaś suma środków uzyskanych przez całą rodzinę wyniosła ponad 150.000 zł.

Powyższy wyrok zaskarżyła apelacją powódka w zakresie, w jakim Sąd I instancji oddalił powództwo ponad kwotę 30.000 złotych oraz w zakresie orzeczenia o kosztach procesu w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i art. 24 k.c. wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 55.000 złotych tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 12.04.2011 roku do dnia zapłaty i zmianę orzeczenia o kosztach procesu za I instancję stosownie do wyniku sprawy oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja powódki, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu w całości, niemniej zdaniem Sądu Okręgowego zaistniały podstawy do zastosowania zasady słuszności wyrażonej w art. 102 k.p.c. i odstąpienia od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego w postępowaniu odwoławczym.

W ocenie Sądu Okręgowego za zastosowaniem art. 102 k.p.c. przemawiała sytuacja ekonomiczna powódki w połączeniu z charakterem żądania poddanego rozstrzygnięciu. Powódka nie pracuje, a stałe źródło utrzymania rodziny stanowi wyłącznie wynagrodzenie męża powódki w wysokości 1.500 złotych brutto miesięcznie oraz świadczenia rentowe otrzymywane przez powódkę. Na koszty utrzymania rodziny poza wydatkami na utrzymanie mieszkania składają się również raty kredytu mieszkaniowego. Powódka w niniejszej sprawie domagała się zadośćuczynienia za naruszenie jej dóbr osobistych, zaś przyznanie zadośćuczynienia oraz jego wysokość jest pozostawione do uznania sądu merytorycznie rozpoznającego sprawę. Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają przy tym kryteriów, jakimi należy kierować się przy ocenie wysokości zadośćuczynienia. Kryteria te wypracowało orzecznictwo i doktryna. Określenie wysokości zadośćuczynienia jest dokonywane z uwzględnieniem wszelkich indywidualnych okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy. Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, iż na etapie postępowania apelacyjnego określenie wysokości zadośćuczynienia zależało od oceny Sądu Okręgowego.

Sąd Okręgowy analizując materiał dowodowy doszedł do przekonania, iż apelacja powódki jest bezzasadna między innymi z tej przyczyny, iż krzywda powódki została częściowo wynagrodzona w prawomocnie zakończonej sprawie o sygn. akt II Ca 129/07 Sądu Okręgowego w Białymstoku. W tamtej sprawie zasądzając odszkodowanie na podstawie art. 446 § 3 k.c. Sąd odwoławczy uwzględnił również szkodę niematerialną, w tym utratę oparcia w sprawach życia codziennego w związku ze śmiercią matki, pozbawienie powódki ciepła i uczucia matczynego, przejęcie przez powódkę części obowiązków matki związanych z prowadzeniem domu i opieką nad rodzeństwem. Niemniej jednak, zdaniem Sądu Okręgowego, powódka wnosząc apelację w niniejszej sprawie mogła być subiektywnie przekonana o jej zasadności, gdyż określenie sumy należnej powódce tytułem zadośćuczynienia zależało od Sądu Okręgowego.

Z tych przyczyn o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnięto na podstawie art. 102 k.p.c.